

Doseženo soglasje med vodstvom in sindikatom

Oktobrske plače po kolektivni pogodbi

Konec julija 1990 podpisana Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo v Republiki Sloveniji je bistveno spremenila dosedanje urejanje pravic, obveznosti in odgovornosti med delavci in delodajalci.

V splošni kolektivni pogodbi so določene minimalne pravice, odgovornosti in obveznosti delavcev v podjetjih, ki so bile upoštevane pri oblikovanju razvrstitve delavcev v tarifne (poklicne oziroma plačilne) razrede. Prvo razvrstitev delavcev v podjetju opravi poslovni organ – direktor podjetja ali po njegovem pooblastilu ustrezna strokovna služba najkasneje do 1. novembra letos. **S tem razvrščanjem delavcu ne morejo zmanjšati osebnega dohodka.**

Prva razvrstitev v plačilne razrede

V Steklarni Hrastnik so pri razvrstitvi delavcev v poklicne (tarifne, oziroma plačilne) skupine oziroma razrede upoštevali naslednje:

- Določila splošne kolektivne pogodbe o razvrščanju delavcev glede na stopnjo izobrazbe, ter specifične vidike kadrovske politike pri zagotavljanju delovnega procesa in uveljavljanju podjetniške – kapitalne preobrazbe družbenega podjetja.

- Najnižja neto izhodiščna osnova za najbolj enostavno delo je 3.080 dinarjev neto za polni delovni čas, to je povprečno 182 ur mesečno.

- Delavci so razvrščeni glede na zahteve splošne kolektivne pogodbe v 7 izobrazbenih skupin in 19 podskupin. S tem je v precejšnji meri upoštevana specifičnost, oziroma heterogenost delovnih mest v podjetju in je zato upoštevan višji vzpon oziroma relativno razmerje med najbolj enostavnim in visoko zahtevnim delom, kakor določa splošna kolektivna pogodba. **Relativno razmerje v našem primeru je 4 : 1 in ne 2,06 : 1, kot je v splošni kolektivni pogodbi.** S tem so se močno povišali tudi izhodiščni osebni dohodki, ki so bili poleg drugih zahtev tudi glavni predmet pogajanj o plačah med sindikatom in direktorjem podjetja.

- Upoštevana je bila določba kolektivne pogodbe o minimalnih dodatkih delavcem zaradi dela v delovnem času, ki je za delavce manj ugoden, oziroma v posebnih pogojih dela. Večina teh dodatkov se je povišala v primerjavi z višino po kolektivni pogodbi. Zaradi specifičnosti delovnega procesa, posebnih obremenitev in naporov pri delu je upoštevan samo vročinski do-

Kolektivna pogodba, podpis pogodbe o zaposlitvi – konec samoupravnega in začetek podjetniškega urejanja odnosov med delavci in delodajalci.

datek, medtem ko bo dodatke iz tega področja mogoče uveljaviti na podlagi panožne pogodbe dejavnosti, to je predvidoma po 31. 3. 1991, ko bo pogodba tudi podpisana.

Razvrstitev delavcev je večkrat obravnaval strokovni kolegij podjetja. Bil je predmet večjih sestankov vodstva podjetja.

Na dveh pogajanjih o plačah delavcev med sindikatom podjetja in direktorjem podjetja je bil dosežen sporazum, katerega rezultat so izhodiščne plače, dodatki za posebne pogoje dela in drugi dodatki, način določanja delovne uspešnosti (faktorja stimulacije) in nadomestila delavcev v podjetju.

Ugotavljanje nepravilnosti in pripombe

K objavljeni razvrstitvi delavcev v poklicne oziroma tarifne skupine kot osnove za uveljavitev tarifnega dela Splošne kolektivne pogodbe v našem podjetju je prispelo 135 pripomb, ki so zajemale 405 delavcev.

V skladu z določili Splošne kolektivne pogodbe se je 26. oktobra sestal arbitražni organ, ki ga sestavljajo direktor podjetja, predsednik sindikata in vodja pooblaščenih služb.

Za usklajevanje je arbitražni v navedeni sestavi obravnavala vse prispеле pripombe oziroma pritožbe h prvi razvrstitvi delavcev. Osnovno načelo usklajevanja je bilo dosledno upoštevanje določil Splošne kolektivne pogodbe, specifičnost in heterogenost zahtevnosti delovnih mest ter kadrovska politika pri nadaljnji podjetniški preobrazbi podjetja.

Arbitražni organ je na sestanku 27. oktobra sindikalnemu vodstvu predložil predlog upoštevanih in neupoštevanih pripomb delavcev na razvrstitev v tarifne razrede.

Upoštevana oziroma delno upoštevana je bila večina pripomb. Skupno število neupoštevanih pripomb delavcev je 125. Zanje je arbitražna ocenila, da niso upravičene.

- Na ponovnem pogajanju med sindikatom in direktorjem podjetja, ki je bilo 27. oktobra, je bil na **predlog obrazložitve in razprave dosežen sporazum o predloženem predlogu korekcij prvotne razvrstitve delavcev v poklicne skupine.** Sporazumno usklajene korekcije so bile osnova za dokončno razvrstitev delavcev v poklicne skupine in s tem tudi osnova za sklepanje pogodb o zaposlitvi delavcev v podjetju.

Spremembe v razvrstitvi delavcev oziroma njihovih izhodiščnih osnov so lahko le na podlagi sprememb ustreznih kolektivnih pogodb oziroma sprememb v tehnološki in funkcionalni preobrazbi podjetja. V takih primerih pa je treba skleniti nove pogodbe o zaposlitvi. Torej veljajo izhodiščne osnove, določene s korekcijo prvotne razvrstitve v poklicne skupine, do 31. 3. 1991 oziroma do uveljavitve panožne kolektivne pogodbe.

Z rastjo življenjskih stroškov bodo na podlagi določil Splošne kolektivne pogodbe ustrezno povišane tudi izhodiščne osnove osebnega dohodka.

Načini določanja plač javni, plače zaupne

Objavljeni dokumenti za določanje plač delavcem **so javni**, medtem ko je dejanska plača zaposlenih **zaupna**. Zaradi bistveno spremenjenega položaja poslovnih stroškov (večje pristojnosti in odgovornosti) je tudi njihov vpliv na višino plače delavcev višji. Odraža se v odločanju o višini delovne uspešnosti (faktorja stimulacije) delavcev. Tako se bo v bodoče faktor stimulacije za celotno režijo v podjetju **gibal v razponu do ± 15 % izhodiščne osnove.**

Za delavce, ki opravljajo normirana dela, se obstoječi sistem ugotavljanja stimulacije ne menja, vendar bo potreben selektiven pristop korekcij normativov zaradi zagotavljanja približno enakega izhodišča za oblikovanje osebnih dohodkov delavcev v proizvodnem sektorju.

Po določilih splošne kolektivne pogodbe morajo podjetja osebne dohodke izplačati **najkasneje do 18. v mesecu za pretekli mesec**. Zato tudi izplačilo naših osebnih dohodkov v prihodnje ne bo več 20. v mesecu, ampak dva dni prej.

Plače poslovnih delavcev

Za poslovne delavce v podjetju (direktor, vodje sektorjev) ne veljajo določila splošne kolektivne pogodbe od 29. do 42. člena (tarifni del splošne kolektivne pogodbe). Na podlagi kriterijev Gospodarske zbornice Slovenije in določil Zakona o podjetjih je sklenjena pogodba o zaposlitvi med delavskim svetom in direktorjem podjetja.

Tako je izhodiščni minimalni osebni dohodek direktorja podjetja 5,2 kratni povprečni osebni dohodek, dosežen v preteklem mesecu v podjetju. Direktor podjetja pa na podlagi pooblastila delavskega sveta podjetja sklene pogodbo o zaposlitvi vodij posameznih sektorjev. Njihovi izhodiščni minimalni osebni dohodki so lahko od 10 % do 30 % nižji od izhodiščnega osebnega dohodka direktorja podjetja. V našem podjetju to konkretno predstavlja za 20 % do 25 % nižje izhodiščne osebne dohodeke vodij sektorjev kot je izhodiščni osebni dohodek direktorja. Navedene višine izhodiščnih plač za poslovne delavce so usklajene tudi v občini Hrastnik.

Delo postaja vrednota

In kaj lahko ob teh, večinoma po informatorjih zbranih informacijah, ki beležijo dogajanja, ravnanja in odločitve na prehodu v nek nov čas, še rečemo? Morda pač to, da s podpisom pogodbe o zaposlitvi tudi v Steklarni Hrastnik prehajamo na v razvitih državah že dolga leta uveljavljen, za nas pa povsem nov način urejanja delovnih raz-

merij in odnosov med delavci ter delodajalci.

Ker se je na dan zaključevanja redakcije glasila podpisovanje pogodb šele začelo, tudi ni znano, koliko delavcev bo podpis odklonilo in se pritožilo na sodišče. Nekateri so to obetali z utemeljitvijo, da so razvrščeni v prenizek razred oz. skupino, drugi čto, ker so menili, da je bil postopek nepravilen, da bi morala biti dana možnost pritožbe, kot je bilo v preteklosti. Odpravljanje morebitnih nepravilnosti je teklo le preko pogajanj obeh pogodbenih partnerjev. Razmišljanja o upravičenosti do pritožbe se zdijo povsem logična, še zlasti, če pomislimo, kako široke in dolgotrajne so bile v preteklosti razprave o naših plačah in da smo svoj čas tovrstne (samoupravne) akte sprejemali celo z referendumom. Tako smo na svojstven način izražali (ne) zadovoljstvo o svoji plači. Zdaj pa je vse to nenadoma odvrženo na smetišče zgodovine.

Minil je čas nedela in odločanja o vsem

Verjetno bomo pravo vsebino tega novega načina urejanja odnosov med delavci in delodajalci dojemali šele čez čas. Že zdaj pa je jasno, da so mimo časi, ko smo lahko vse vedeli, o vsem sodločali, pa čeprav včasih niti vedeli nismo, o čem odločamo. Da je mimo čas, ko smo lahko svoje nedelo opravičevali z nešteto izgovori. In medtem, ko v preteklosti slabega delavca ni bilo lahko odstraniti iz podjetja, dobrega pa ne ustrezno nagraditi, ker je to onemogočala dolgotrajnost in zapletenost postopkov, ki so nemalokrat dobili svoj epilog celo na sodiščih, je nova zakonodaja marsikaj obrnila in postavila rigorozna določila. Delo ni več sama po sebi dana pravica, ampak vse bolj postaja vrednota (pomislimo na tisoče delavcev, ki so se čez noč znašli na cesti in z malo možnosti, da kmalu spet delo dobijo) za katero se bo treba iz dneva v dan boriti. Najbolj uspešno tako, da bo vse tisto, kar bomo napravili, narejeno najboljše, ker samo to nam daje upanje, da bomo zmogli težko bitko na tržišču.

Mili Kobal

ne bi utegnile vplivati na potek dogodkov.

V pripravljanih delih je mogoče spoznavati vso veličino in razvoj proizvodnje steklenih vlaken, tkanin in kompozitov v svetu, istočasno s spoznavanjem včasih in na nekaterih mestih krhkega ravnovesja, harmonije in negotovosti. Zlasti takrat, ko gre za ocenjevanje poteka dogodkov v prihodnosti. To pa je – če govorimo o tovarni za proizvodnjo steklenih vlaken in o tovarnah za predelavo teh vlaken v tkanine in kompozite – govorimo o prihodnosti, čeprav je za razviti svet to sedanjost.

Znanih je več vrst steklenih vlaken. V našem primeru gre za vlakna iz E stekla. To je steklo, ki ne vsebuje alkalija in za katerega je značilno, da ima dobre mehanske lastnosti, zlasti natezno in upogibno trdnost. To vrsto vlaken so začeli proizvajati tik pred drugo svetovno vojno v Ameriki za potrebe elektroindustrije. Od tod tudi ime »E« steklo. Do danes se je proizvodnja razširila zlasti v razvitem svetu. Najbolj znane države proizvajalke E – steklenih vlaken so ZDA, Francija in Japonska. Tu so tudi baze multinacionalnih družb, ki obvladujejo svetovni trg, tehnologijo in večji del vseh dogajanj v tej panogi industrije. Letna proizvodnja E steklenih vlaken znaša 1.680.000 ton (v letu 1989) in stalno narašča z letno stopnjo rasti 5–10 odstotkov. V Evropi je znašala poraba vlaken v letu 1988 425.000 ton.

Glede na namembnost je poraba teh 425.000 ton naslednja:

Avtomobilska industrija	80.000 ton
Konstrukcije različnih vrst	45.000 ton
Cevi in rezervoarji	28.000 ton
Elektroindustrija	42.000 ton
Plovila	25.000 ton
Za ostale namene	127.000 ton

V osnovi pa se je 45 % vlaken porabilo za predelavo v tekstilne izdelke,

55 % pa za proizvodnjo kompozitov. Povprečna rast porabe steklenih vlaken v Evropi v zadnjih 5 letih je bila 9 %, napoved za naslednje obdobje pa je kontinuirana letna rast v višini 6,5 %.

Tretjina napovedanih potreb

Načrtujemo tovarno z zmogljivostjo 10.000 ton steklenih vlaken letno, kar je tretjina napovedanih dodatnih letnih potreb (v Evropi).

Svetovna in evropska poraba ter rast imata svoje korenine v smereh razvoja tehnologij proizvodnje in uporabe sodobnih materialov, ki so si že in še vedno ustvarjajo svoj prostor na svetovnem trgu. O tem bomo kaj več povedali v naslednjih prispevkih.

Brez dvoma so steklena vlakna, zlasti kvalitetna in tanka, danes proizvod, ki ima na svetovnem trgu dovolj prostora, in ki daje proizvajalcu dostojen zaslužek.

Proizvodnja steklenih vlaken je visoka tehnologija, brez škodljivih vplivov na okolje in ki nudi zdravo delo delavcem različnih profilov. Vlakna so osnovni produkt za proizvodnjo številnih drugih izdelkov – tekstilnih in kompozitnih.

Te ugotovitve so vodile strokovnjake naše doline, da so se odločili sprožiti dogajanja, ki bi vodila do vzpostavitve proizvodnje, ki bi dajala dober kruh nam in zlasti našim potomcem. Zdaj je nesmisel napovedovati kaj bomo in česa ne bomo uspeli uresničiti. Vemo le nekaj: če ne bomo poskusili, potem gotovo ne bomo uspeli. En poskus je že možnost uspeha, več poskusov pa zagotavlja uspeh. To pomeni, da je usoda naše doline odvisna od stalnih razvojnih prizadevanj vseh nas in zlasti tistih, katerim so zaupane, ali ki so prevzeli še posebno zahtevne obveznosti.

Srečko Koritnik,

Sprašujemo

Le kam pelje vse to?

Smo delavci res vsega krivi? To se sprašujem že vrsto let. Ob vsaki napaki, ali celo neopazni stvari smo destimulirani le delavci. Zanima me, kdaj bodo za storjene napake odgovarjali ali destimulirani šolani in vodilni delavci podjetja. Ti ljudje imajo mnogo večji dodatek na odgovorno delo. Doslej še nisem nikjer zasledila kakšne destimulacije kljub veliki materialni škodi. Delam v kontroli, kjer se stvari obračajo zelo čudno. Znano mi je, da le 20 odstotkov reklamacij odpade na nas, kontrolo, vse drugo pa na pripravo dela, izdelavo modelov ter menjavo orodij. Imeli smo kontrolno linijo za penicilin, pa vse vemo kako je bilo. Sedaj pa se nad nami izživlja SUPER KONTROLA, ki sploh ne obvlada določenih stvari: npr. kaj je namenjeno za enkratno uporabo, kaj za gostinstvo, farmacijo... Na vse stvari gledajo enako. Dogaja se celo, da ena super kontrola da v ponovni pregled drugi super kontroli. Ali so res ene bolj pametne od drugih, ali več vidijo?

Res je, da delajo po nasvetih gospe Blage. Pa se tudi ona večkrat vpraša,

zakaj tolikšen odpad. Pregledalke smo večkrat v dvomih in ne vemo kako in kaj. O tem vprašamo super kontrolo, pa nam ta ne zna odgovoriti in pravi, saj veste kako.

Začne se že pri steklu, orodjih, stroju

Koliko denarja je šlo za seminar o kakovosti in koliko za plače, ki jih bodo prejeli ti ljudje? Toda s temi ljudmi in seminarji kakovosti že ne bomo dosegli, če ne boste začeli tam, kjer se vse začne, pri steklu, orodju in strojih. Vemo, da so stroji stari in dotrajani. Za nekaj natrganih steklenic reklamacije ne bo. Imamo tudi razne tehnologije, ki bi morali skrbeti za kalibre pri vsaki menjavi, pa jih po več dni ne dostavijo.

Ob podpisu kolektivne pogodbe so nam očitali, kako visoko osnovo bomo imele delavke v kontroli. Koliko pa bodo imeli drugi, ki delajo samo jutraj in na lastni koži ne občutijo tegobe in udarce od šefov in vodij posameznih

Materiali prihodnosti

Steklena vlakna, tkanine in kompoziti

Steklarna se je letos skupaj z Rudnikom resno lotila obdelave zamisli o organiziranju proizvodnje steklenih vlaken v Hrastniku. Ustanovljeno je podjetje Vlastek, ki ima v začetni fazi nalogo pripraviti vso dokumentacijo, potrebno za nadaljnje odločanje in zlasti za pridobitev potrebnih sredstev.

Delo v novem podjetju je začelo teči. Po pričakovanjih bo investicijski pro-

gram vključno z idejnimi projekti končan do konca letošnjega leta. f Zasnova nove proizvodnje je opravilo, ki terja zavzetost in vztrajnost. Glavno je iskanje prave poti tam, kjer so poti številne ali so brezpotja, in tam, kjer te usmerja veliko ljudi. Ta v eno, drugi v drugo smer, vsi pa to počnejo seveda istočasno in kažejo k istemu cilju – svojemu seveda. Pogosto je težko ločiti bistveno od nebitvenega težko je spoznavati tiste ovire, ki bi, in tiste ki

Ne dovolimo, da »ladja« Steklarna Hrastnik potone zaradi slabe kakovosti izdelkov.

služb? Poleg tega pa delamo še nedelje in praznike, ko drugi lepo počivajo. Njih ne zebe, njim ne piha. Ne vem, kako dolgo bodo to opazovali strojniki, steklarji in vsi delavci, ki moramo delati in nekaj ustvariti, da dobimo plačo. Kdaj se bodo zavedali vodilni ljudje – gospodje, da delavci ustvarjamo dohodek za vse; za nas ga ostane bore malo.

Ni nam vseeno, kaj bo s tovarno

Prosim, da nas upoštevate in gledate na nas kot na ljudi, in ne kot na robote. Ni še dolgo od tega, ko je gospod vodja rekel delavcem v ročni proizvodnji, da če jim ni kaj prav, lahko grejo. Mislim, da tudi take gospode ne bo več dolgo potrebovala naša tovarna, kajti brez proizvodnje tudi uprava ni-

ma kaj početi v naši lepi in topli stavbi. Smo delavci, ki smo v podjetju že več kot 20, 30 let, pa nam ni vseeno, kako se dela z nami in našo tovarno. Mnogi gospodje so prišli v lepo in veliko tovarno, ki smo jo zgradili mi delavci z lastnimi žulji. Odpovedali smo se mnogim stvarim, dodatkom in lepim zaslužkom. Mnogokrat smo delali solidarnostne »šihite«, po 16 ur če je bilo potrebno. Delali smo še v leseni steklarni, kjer ni bilo ne strojev, ne modernih pripomočkov, v snegu in dežju. Vse za našo, takrat moderno tovarno. Sedaj pa se mi zdi, da nekateri razmišljajo, kako bi jo izkoristili, razlastili ali uničili. Toda tovarna je še vedno naša, od naših staršev, dedkov in babic.

Majda Kosec

Odgovarjamo

Kam pelje vse to

Leto 1992 je iz dneva v dan bližje, EVROPA 92 pa nam bo nedosegljiva, če ne bomo radikalno spremenili načina našega razmišljanja in pogleda na zahteve za vstop v Evropo.

Zakaj? – Zato, ker gre razvoj naprej, povsod je **osnovni pogoj kvaliteta izdelka**. Kajti samo kakovost nam omogoča prodajo na tujem trgu.

O vsem tem je bilo veliko napisano v našem glasilu Steklar, poleg tega pa samo dnevno obveščanje prek sredstev javnega obveščanja o pogojih za vstop v Evropo, predvsem pa o kriterijih kakovosti, ki veljajo na zahtevnem razvitem trgu.

Namen tega prispevka je poizkus odgovoriti na vprašanja v sestavku »Kam pelje vse to?«

Z uvajanjem integralnega sistema zagotavljanja kakovosti v našem podjet-

ju, s celotnim informiranjem vseh zaposlenih, z izobraževanjem in usposabljanjem vseh tistih, ki imajo velik vpliv na kakovost izdelka, pa poizkušamo ugoditi zahtevam naših kupcev in izdelati izdelke s popolno funkcionalnostjo.

V našem poslovanju je predvidena naslednja kontrola

Vhodna kontrola – spremlja kvaliteto vhodnih surovin s pomočjo predpisanih standardov kakovosti.

Obhodna kontrola – je kontrola v procesu, ki spremlja kakovost gotovih izdelkov na podlagi predpisanega KONTROLNEGA POSTOPKA, v katerem so navedene vse napake, ki se lahko pojavijo na določenem izdelku. Te napake so rangirane (razvrščene) na kritične, važne in manj važne, poleg tega pa ima vsak rang zase dolo-

čen kvaliteten kriterij – AQL (to je sprejemljivi nivo kvalitete). Z določenim kriterijem (AQL), je opredeljeno, da število kosov posameznega vzorca rang posamezne napake ne sme presegati določenega odstotka slabih kosov.

Če pa je odstotek neustreznih, slabih kosov prekoračen, bo kupec zavrnil celotno pošiljko.

Obhodna kontrola pregleduje izdelke: a) pred hladilno pečjo in ugotovljene napake javlja strojnikom in hkrati napake evidentira v EKL-3 (evidenčni kontrolni list 3),

b) za hladilno pečjo na paleti evidentirane napake vpiše v SKL-5 (statistični kontrolni list 5) in o napakah seznanja pakirje.

Prevzemna kontrola (statistična kontrola) – pregleda že končno paletu za kar naključno vzame predpisano količino vzorca in na podlagi predpisanega kontrolnega postopka paletu sprejme oz. zavrne, ali če je potreben kakšen dogovor, da na čakanje.

Superkontrola – pregleduje paletu preden gre v skladišče in to celotno:

• ali je paletni list popolno in pravilno izpisan;

• ali je paleta dobro formirana;

• ali je v redu leseni del palete;

– in izdelke pregleda po kriterijih, ki so zapisani v standardu izhodne kakovosti (to se zaenkrat zaradi pomanjkanja kadrov in pogojev še ne izvaja).

Predvidena je še avtokontrola, kontrola samega sebe, ki je tudi najbolj pomembna.

Sedaj ko smo v obdobju uvajanja, pride do tega, da delamo napake (prej jih nismo mogli predvideti), katere skušamo čimprej odpraviti.

Znan mi je odgovor na vprašanje, zakaj je tako visok odpadek. Zato upam in verjamem, da bo v bodoče manjši, če bomo vsi najprej opravljali svoje delovne naloge, vestno in odgovorno, ter izvajali skupno dogovorjene predpise in kriterije kakovosti in šele potem gledali na to kaj dela drugi.

Bi pa tudi jaz rada zastavila vprašanje, na katero mi lahko odgovorite osebno: kako to, da ne veste, kako naj delate, če to delate 20–30 let?

Blaga Kazievskaja-Jerič, dipl. inž. ph.

Povzemamo – Po Rogaškem Steklarju

Vsi na isti ladji?!

Ta naslov se mi je ponudil sam po sebi, ko sem nekoliko podrobneje razmišljal o našem vsakdanjem delavniku.

Ko nekoliko podrobneje spoznaš naš način dela, ki je striktno prilagojen zahtevam kupcev, se nehote vprašaš: smo temu primerno tudi organizirani in usposobljeni? Glede na rezultate, ki jih trenutno dosegamo, v mislih imam predvsem proizvodne dosežke, moramo odgovoriti žal negativno.

Vse preveč je izpadov, ko na koncu procesa ugotovimo, da smo bili neuspešni.

Dokler naša prizadevanja ne bodo takšna, da bomo ukrepali preventivno in ne kurativno (potem samo ugotavljamo neustrezne rezultate), ne bo spremembe na bolje. Kontrola kakovosti mora v sodelovanju z vsemi službami, predvsem pa nadzorovalci proizvodnega procesa in neposredni-

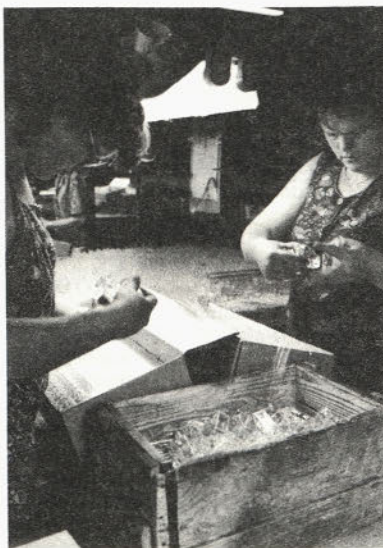
mi izvajalci doseči to, da bodo vse kritične točke pri proizvodnji posameznih artiklov znane vnaprej. To pomeni, da bomo ukrepali že pred pričetkom proizvodnje s primernim seznanjanjem vseh najodgovornejših o specifični vsakega artikla, še posebej zahtevnejših.

Samokontrola, trmasto vztrajanje za primernim nivojem tehnološko-tehnične discipline in nenehno preverjanje vseh drobnih specifičnih zahtev iz katerih se pravzaprav sestoji glažarija.

Skratka glede na dejstvo, da večino naše proizvodnje prodajamo na zahtevnih svetovnih tržiščih, kjer je konkurenca vse bolj neizprosna, se moramo temu primerno tudi organizirati. Položaj našega podjetja lahko primerjamo z ladjo, ki je nenehno na odprtem morju izpostavljena viharjem. Zato mora biti posadka od kapitana, do oficirjev, pa vse tja do mornarjev uigrana ekipa, ki ve kaj hoče in kako bo to dosegla. Sicer se lahko kaj hitro potopimo. Vsi moramo delovati na istem »kursu«, saj je cilj posadke verjetno jasen, ustvariti profit, povečati zaslužke in si zagotoviti varnost na daljši rok. Kdor se iz kakršnih koli razlogov (neznanja, oportunitizma, nezmožnosti, preživetega soprealističnega razmišljanja ali drugih vzrokov) ne more prilagoditi tem zahtevam je slepi potnik, ki mu v posadki na ladji z imenom Steklarne Rogaška in prostora.

Mirnih zalivčkov s toplim soncem na naši poti žal ne bo več. Časi se bliskovito spreminjajo, prav tako se morajo tudi naše delovne navade, odgovornost, pa tudi znanje. Verjetno ni delovnega mesta, kjer se z dodatnim usposabljanjem ne bo treba prilagoditi današnjim viharim razmeram tako doma, kot na svetovnih tržiščih. A žal čas ni naš zaveznik.

Z. N.

Oktober mesec požarne varnosti

V sredstvih obveščanja velikokrat bemo ali slišimo: Gasilec je uspelo pogasiti požar. Ali pa npr.: Katastrofo so preprečili gasilci. Redko, ali pa vsaj jaz še nisem zasledil naslova npr.: Požarna preventiva je v tovarni na najvišji ravni.

Očitno je, da je nekaj narobe in to narobe nas stane vedno več. V podjetjih je vse več požarišč; škode zaradi požarov so vse večje, vzroki za vse to pa so največkrat v neozaveščenosti ljudi do požarnega varstva.

Dva meseca je minilo od požara v Steklarni. V tem letu je bil to (ob tistem v Donitu) največji požar v Sloveniji, a kar je najbolj tragično, vzel je tudi tri človeška življenja. Njegove posledice zdaj postopoma odpravljamo, vzporedno s tem pa se samo po sebi postavlja vprašanje, v kolikšni meri je ta tragični dogodek vplival na odnos nas delavcev do protipožarne varnosti. Kajti tragedija se lahko ponovi že jutri in pri tem nam lahko uniči vitalne dele tovarne, spet terja človeška življenja.

Ni mi vseeno, ko v raznih debatah med delavci slišim, da so za požarno varnost v podjetju odgovorni le gasilci in njihovi predpostavljani. Menim, da

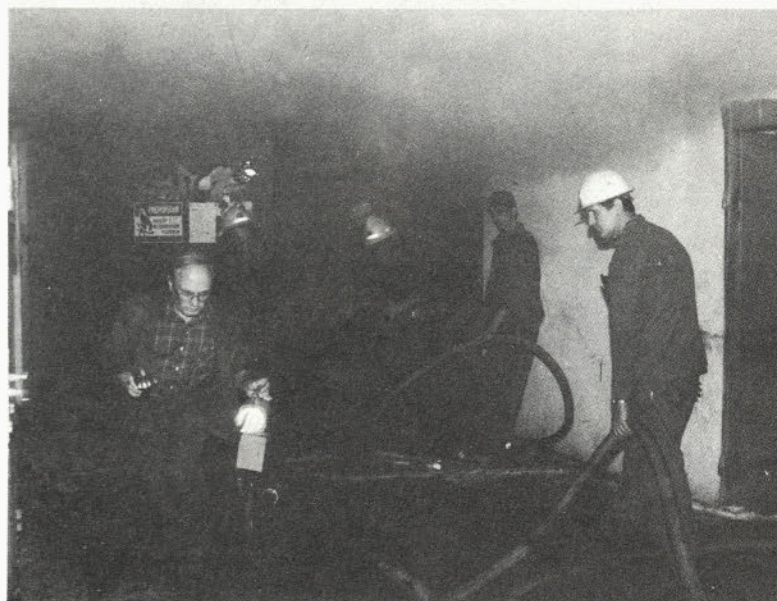
je čas, da takšna razmišljanja presežemo, in da se do požarnega varstva v tovarni obnašamo čimbolj odgovorno pa ne samo v tovarni, tudi doma v stanovanju ali v naravi.

Oktober je mesec požarne varnosti. Ena izmed nalog, ki jo je opravil operativni štab gasilskega društva Steklarna, je bil protipožarni pregled v Steklarni Hrastnik. Pri tem so ugotovili nekaj nepravilnosti oz. pomanjkljivosti (otežkočeni dostop do hidrantov, surovine in materiali v podpečju, kar je glede na prostorske stiske razumljivo, ne pa opravičljivo s strani požarnega varstva, kartoni in folije naloženi preblizu hladilnih peči ipd.).

Za ugotovljene nepravilnosti si bo gasilsko društvo prizadevalo, skupaj z vodilnimi doseči, da se v bodoče ne bi ponavljale.

Ni moj namen, da bi zaradi ugotovljenih nepravilnosti le grajal. Predvsem si želim, da bi si za požarno varnost v Steklarni prizadeval vsak delavec: od gasilcev, njim nadrejenim, ter vsi člani kolektiva.

Predsednik IGD
Grum Ivan

Delavci in gasilci Steklarne v bitki z ognjem za kompresorsko postajo.

Bolečina

*»Ogenj!
Gasilci, kje ste?«
kliče obupana mati,
prebudil jo je dim,
ni mogla spati.*

*Valil se je dim po stopnišču,
po hodnikih in zaklonišču,
vsi so prestrašeni, objokani,
a prepričani, da bodo že rešeni.*

Prišli so gasilci, pogasili so vse,

*mati pa še vedno išče dete svoje.
Našla ga je in mislila, da je spal.
Zaradi malomarnosti drugih
v goreči hiši je ostal.
Potem pomoč so ji dali le,
tisto, kar je potrebovala, ne.*

*Ljubezen nekoga, ki rada ga ima,
imela ga je in izgubila.
Ostal pa je spomin, bolečina.*

Uroš Brunček, 5. b

Vsaka pomoč je dragocena

Kot smo napovedali v prejšnjem Steklarnju, danes dopolnjujemo zapis o pomoči podjetju in delovnemu kolektivu z imeni in obliko pomoči tistih delavcev, ki jih doslej še nismo objavili. Tokrat gre večinoma za denarna sredstva, ki so jih prispevali:

TKI Hrastnik	50.000,00 din
DINOS Ljubljana	21.000,00 din
Sijaj Hrastnik	23.600,80 din
Društvo upokojencev	
KS Steklarna	5.000,00 din
Glasbena šola Hrastnik	2.606,80 din
Peklar Stojan, Turje	1.500,00 din
KRC 14. oktober	
Hrastnik	2.134,50 din
ZRC Trbovlje	25.557,80 din

ki so jih prispevali:	
Justa Bevec	2.000,00 din
KIP Ljubljana	3.000,00 din
Cinkarna Celje	13.819,50 din
OK ZKS Hrastnik	434,80 din
OŠ Vitka Pavliča	2.562,40 din
SS Krka Novo mesto	20.000,00 din
OŠ Narodnega heroja	
Rajka	26.235,90 din
Obč. svet ZSSS Hrastnik	630,00 din
OOZS Kemična tovarna	
Moste	2.000,00 din
OOZS Dom starejših	
občanov Izlake	1.500,00 din
VVO Hrastnik	10.239,50 din
Zlatarstvo Trbovlje	2.586,00 din
REK EK Zagorje	61.874,20 din
Vsem darovalcem še enkrat iskrena hvala. Kot smo zapisali že zadnjič, bodo v sindikatu poskrbeli, da bo pomoč resnično prišla v prave roke.	

Mili Kobal

Na računu Konference sindikata pa se je doslej zbralo 146.882,30 dinarjev,

Skrb za zdravje, dobra naložba

V bilanco letošnjega dela in uspehov bo sindikat Steklarne lahko zapisal tudi to, da je iz svojih sredstev omogočil preventivno letovanje, oddih ali zdravljenje petdesetim delavcem.

- Na tritedenskem zdravljenju v Sklenih Toplicah, ČSSR je bilo 12 delavcev
- V Rogaški Slatini se je 14 dni zdravilo 12 delavcev
- Na desetdnevem oddihu v počitniškem domu Bohinj je bilo 9 delavcev
- V Šmarjeških Toplicah je bilo na 10 dnevno zdravstveno-rekreativno letovanje 16 delavcev
- V Dobrni se je 14 dni zdravila ena delavka, dveh pa so bile plačane

zdravstvene storitve v Šmarjeških oz. Čateških Toplicah.

Izbor delavcev je tudi tokrat potekal na osnovi njihovega zdravstvenega stanja in ob sodelovanju strokovnih služb zdravstvene in naše socialne službe.

Čas od letovanja je že nekoliko oddaljen, vendar pa se ga vsi delavci, ki so bili letošnji udeleženci zdraviliškega zdravljenja, še vedno radi spominjajo. Vsi, ki smo jih povprašali po mnenju in vtisih so povedali samo najlepše, izrekli zahvalo sindikatu, ker jim je omogočil letovanje ter izrazili željo, da bi takšen način in skrb za zdravje delavcev ohranili tudi v bodoče.

Mili Kobal

Vabilo na sejem

Sodelujte

Spet je tu jesen, čas mnogih skrbi, največkrat povezanih s številnimi nakupi ozimnice, šolskih potrebščin, kurjave, garderobe ... Sejem rabljene otroške opreme, ki smo ga prvič organizirali pred šestimi leti, je prerasel v tradicionalno obliko samopomoči. Tisti, ki so v preteklih letih na njem sodelovali (kot kupci ali prodajalci) bodo pritrdili, da se je splačalo sodelovati.

Tudi letos pripravljamo sejem 23. in 24. novembra. Prodajalce vabimo, da stvari, namenjene prodaji oddajo v dneh od 19. do 21. novembra. Prireditel bo v gasilskem domu. Ker organizatorji ne želimo, da prireditel dobi podobo boljšega trga (kjer

vsakdo sam prodaja kar hoče), od prodajalcev pričakujemo, da bodo tudi tokrat za prodajo prinesli garderobo, ki bo higiensko neoporečna, torej oprana in čista. Priporočamo tudi, da izdelke primerno ocenijo.

Kupcem pa lahko že na osnovi izkušenj iz preteklosti zagotovimo, da bodo lahko kupili marsikaj, po, tudi za plitke žepe sprejemljivi ceni.

Točne informacije v zvezi s sejmom boste lahko prebrali na plakatih, lahko pa povprašate socialno delavko Metko Hribšek (tel. int. 125).

Torej kupci in prodajalci – nasvidenje na sejmu!

Organizatorji
Sindikat, socialna služba

Šport in rekreacija

Ja, tako kot smo zapisali v naši zadnji številki, sezona ligaških tekmovalj je na višku in kar premalo prostora imamo na voljo, da bi podrobneje sledili vsemu, kar se ta čas dogaja na hrastniški telesnokulturni sceni. Sicer pa je znano, da bolj ali manj redno spremljamo nastope tistih hrastniških ekip, čigar rezultati nimajo publicitete v dnevnih športno informativnih sredstvih. Morda je prav, če ob tej priložnosti pogledamo, kje sploh, v katerih ligah, tekmujejo hrastniški športniki in športnice v sezoni 1990-91. V zvezni ligi igrajo namiznoteniške igralke TKI-Kemičarja. Po ena moška in ženska ekipa omenjenega kluba nastopata v republiških ligah. V republiški ligi nas poleg strelcev Steklarja in Rudnika predstavljajo v tej sezoni tudi rokometišči Dola. V drugih po kvaliteti republiških ligah tekmujejo: kegljači Rudnika, košarkarice Hrastnika in mladi nogometaši Hrastnika. V ta tekmovalni razred bi lahko šli tudi mladinsko ekipo RK Dol, ki tekmuje v republiški področni ligi. V področnih, odnosno regijskih tekmovaljih pa so nogometaši, košarkarji, kegljači Bratstva in strelci SD Ernest Draksler z Dola. Upamo, da nismo koga pozabili. Je pa tako ali tako – priznajte, seznam kar obsežen.

Nogomet

Nogometaši sodijo med tiste, ki bodo prvi sklenili jesenski del prvenstva. Mladinci morajo do konca prvenstva odigrati še eno, člani pa dve tekmi. Žal, ne eni ne drugi s svojimi dosežki ne morejo biti zadovoljni. Trener mladincev Blaž Dvornik sicer zatrjuje, da izkupiček osvojenih točk ne odraža prave vrednosti ekipe. Po njegovem bi moral biti njihov izkupiček za kakšno tri do štiri točke. Priznava pa tudi, da so si za manjši točkovni saldo največ krivi sami. Športno, in od trenerja tudi pedagoško najbolj pravilno. Sicer pa so fantje v desetih, doslej odigranih tekmah samo enkrat zmagali in trikrat igrali neodločeno. Doma so premagali Palomo Sever z 1 : 0 in igrali neodločeno 3 : 3 z Mariborom. V gosteh so si razdelili točke z Dravo na Ptuj (1 : 1) in svobodno v Brežicah (0 : 0). V gosteh so izgubili z Nafto Lendava (1 : 2), Kovinarjem Maribor (0 : 6), Pragarskem (0 : 2) in Inpolom Slovenska Bistrica (0 : 6). Doma pa so morali priznati premoč vrstnikov Steklarja iz Rogaške Slatine (1 : 4) in Pohorja iz Ruš (1 : 2).

Članska enajsterica je odigrala šest tekem. Tri tekme so varovanci Francija Stopinška izgubili, dve igri neodločeno (0 : 0) doma s Celulozarjem iz Kraškega, nato pa dosegli enak izid v Radečah proti Papirničarju. Sledili so trije porazi. V Senovem z Rudarjem (1 : 2), doma z ERO Šmartno (1 : 3) in v Mozirju z Elcrojem (2 : 5). Tako eni kot drugi menijo, da bo na pomlad njihov izkupiček bistveno večji. Zakaj ne bi verjeli še mi.

Rokomet

Rokometaši Dola so po vseh, v prejšnji številki omenjenih nejasno-

stih, končno zaigrali v prvi republiški ligi. Po štirih odigranih tekmah rezultati niso nič kaj vzpodbudni: štirje nastopi, štirje porazi, od tega trije v gosteh. Sicer pa kaj več od grčevite borbe za obstanek v ligi od fantov tudi nismo pričakovali. Ker ste rezultate njihovih nastopov lahko prebrali v dnevnem časopisu, jih ne bomo ponavljali. Mladinci, ki tekmujejo precej oslabljeni brez najboljših, le-ti so priključeni članski vrsti, so doslej odigrali šest tekem. V drugem kolu so izgubili v Radečah (9 : 24), nato odigrali serijo štirih zaposlenih tekem na domačem igrišču. Proti vrstnikom trbovelskega STT Rudarja so izgubili (19:27), premagali pa krško-Senovo (28 : 18) in Sevnico (28 : 23), z Brežicami pa so razdelili točki (14 : 14).

Kegljanje

V kegljaških ligah kjer nastopajo naši predstavniki so doslej odigrali dve koli. Tako kegljači Bratstva kot Rudnika so po enkrat zmagali in izgubili. Kegljjači Bratstva so v prvem kolu prvenstva Območne kegljaške skupnosti Trbovlje, gostovali v Krškem kjer so premagali ekipo Rudi Kepa iz Sevnice z 4982 : 4934 kegljev. V drugem kolu so gostili kegljače Litije in izgubili visoko 4764 : 4939 podrtih kegljev. Kegljjači Rudnika so v prvem kolu gostili ekipo celjskega Ema in zmagali s 5130 : 5074. V drugem kolu so gostovali v Mariboru pri kegljačih MTT-a in izgubili s 4865 : 4920 kegljev. Kratka ocena dosežkov obeh ekip je – pričakovano.

Košarka

Tudi košarkarji Hrastnika so v dosežanjem delu prvenstva druge skupine vzhodno območne lige odigrali dve tekmi. V prvem kolu so gostovali v Preboldu in izgubili z istoimensko domačo vrsto 86 : 99. Bolj kot poraz, pa je hrastniške košarkarje prizadela poškodba mladega Tuška, ki so mu zlomili roko, tako da bo nekaj časa moral mirovati. V drugem kolu so varovanci trenerja Alojza Deželaka gostili ekipo Belinke iz Šentjakoba pri Ljubljani in zmagali visoko 104 : 66. Po tistem kar so košarkarji pokazali v ubodnih nastopih utegnejo tokrat poseči po precej boljši uvrstitvi kot v zadnjem prvenstvu ko so bili osmi. V času ko pišemo ta prispevek se prvenstvo za članice še ni začelo.

Streljanje

Med tistimi, ki so pred kratkim pričeli z novim prvenstvom, so tudi v letu 1990 prav gotovo najboljši hrastniški športniki – strelci. Obe hrastniški vrsti, tako Steklar kot Rudnik tudi letos tekmuje-ta v vzhodni skupini prve republiške lige. In čeprav je Steklarjeva ekipa po odhodu Bogdana Slanška v Nemčijo močno oslABLJENA, so fantje po porazu v prvem kolu dosegli že tudi prvo zmago. Mohorko, Delpin, Cirar in Lipovšek so v drugem kolu na domačem strelišču premagali ekipo Ljutomer 1443 : 1432 krogov. V prvem kolu v Slovenj Gradcu so z ekipo NTU

izgubili 1428 : 1439. Državni in republiški prvaki, strelci Rudnika so bili v prvih dveh kolih uspešni. Najprej so v Štorah pri Celju premagali domačega Kovinarja s 1456 : 1335, nato pa še doma vrsto Franc Lešnik-Vuk iz Hotinje vasi pri Mariboru 1453 : 1433. Prvenstvo se nadaljuje vsakih 14 dni.

Kajakaštvo

Za konec sezone so se najboljši kajakaši in kanuisti na divjih vodah pomerili še na odprtem republiškem prvenstvu v spustu. Na Savi Dolinki pri Šobcu je nastopilo prek 60 tekmovalcev iz 12 klubov Slovenije, Hrvaške ter BIH. Hrastničani so nastopili s štirimi kajakaši, kajti po daljšem pre-

moru se je k aktivnemu tekmovalju vrnil Dane Detič, tekmovalce, ki je pred leti veliko obetal. Ni dvoma, da bo Dane v veliko oporo mladima – Medvedu in Poljanu, skupaj s Stradarjem, ki tekmuje pretežno med veterani, pa bo imel v naslednji sezoni Hrastnik znova solidno ekipo v spustu. To so fantje dokazali že na odprtem republiškem prvenstvu, ko so v postavi Medved, Poljan in Stradar v ekipni vožnji 3 x K-1 osvojili drugo mesto. Izkazali pa so se tudi v konkurenci posameznikov kjer je bil Medved drugi, Poljan osmi in Detič štirinajsti. Stradar je nastopil med veterani in osvojil drugo mesto.

Jože Premec

Vodna ujma kot je ne pomnimo

Poslovna stavba TKI

Vodna ujma, ki je 1. in 2. novembra pustošila po Sloveniji, je prizadela tudi Hrastnik. Res, da so posledice v primerjavi s tistim, kar so povzročile narasle reke drugod po Sloveniji, mnogo manjše. Vendar pa je bilo nekaj občanov, med njimi tudi nekaj naših delavcev, stanujočih v neposredni bližini Save, vseeno prizadetih.

Starejši občani se tako narasle Save spominjajo iz leta 1924. Leta 1964 je narasla toliko, da je voda segla do gasilskega doma. Tokrat pa se je dvignila še precej višje, saj je zalila kleti v gasilskem domu, poplavlja stanovanja v sosednji hiši, prostor med železniško postajo in gostiščem pri Logarju pa je dobil podobo jezera, saj je voda prekrila cesto, most in narasla do

oken gostišča. V naselju za Savo je prizadela nekaj stanovanj, prizaneseno pa ni bilo povsem na novo urejeni poslovni stavbi TKI (nekdanja Šoparjeva hiša).

Na »Kranjski« strani je voda zalila kleti Rižarjeve hiše in še nekaj stanovanj in kleti v bližini Save stoječih hišah. Brodarji so se morali pošteno potruditi, da so spravili čolne na varno. Tudi v nekdanjo šolo v Podkrajju, kjer stanuje eden naših delavcev, je neusmiljeno vdiral voda.

Zdaj Sava spet normalno teče po svoji strugi. Ljudje, ki jim je uničilo marsikaj, pa se bodo verjetno z žalostjo spominjali dneva, ko so morali na hitro rešiti, kar se je rešiti dalo.

Mili Kobal

Večji prispevek za godbo in pevce

Godba na pihala in moški pevski zbor v Steklarni se lahko pohvalita z dolgoletno tradicijo. Godba je letos praznovala 60. letni jubilej, pevski zbor deluje že 82 let. Ta dolgoletna tradicija pa temelji predvsem na vztrajnosti in požrtvovalnosti članov, pa tudi razumevanju delovnega kolektiva, ki je bil vedno, kadar je bilo potrebno reševati materialna vprašanja godbe in pev-

cev, na to pripravljen. Pravzaprav do kakšnih hujših denarnih zapletov že dolgo ni prišlo, ker je že več kot 30 let z vsakomesečnim skromnim prispevkom delavcev Steklarne in Tovarne kemičnih izdelkov to vprašanje v dobri meri rešeno. Običajno beseda na denar nanese takrat, ko je treba zaradi naraščajočih stroškov vsoto povečati. Nadaljevanje na str. 6.

O povečanju prispevka za godbo in pevce je tekla beseda tudi na zadnji seji sindikata. Kajti 3 dinarje za pevski zbor in 3,80 dinarje za godbo, kolikor smo nazadnje namenili od svoje plače, so preskromna sredstva, da bi pokrila vse stroške njune dejavnosti. Na seji izvršnega odbora so pobudo za povečan prispevek podprli in menili, da sredstev, kolikor naj bi jih v bodoče namenili – za godbo 10 in za pevce 6 dinarjev mesečno, člani kolektiva ne bodo odekli, vsaj tako dolgo ne, dokler bo pri delavcih prisotno zanimanje za dejavnost godbe in pevcev. Za zdaj lahko temu pritrđimo in prošnjo podpremo, da se, ne le nadaljuje dolgoletna tradicija, pač pa, da bi, kot je dejal na sestanku eden od predstavnikov godbe, dosegli še nekaj več.

Če pa je med člani kolektiva vendarle kdo, ki se s predlogom ne strinja, oz. se ni pripravljen pri plači odreči 16 dinarjem v korist kulturne dejavnosti, naj bo sporoči sindikatu.

• • •

Godba in pevski zbor ob svojih številnih aktivnostih (koncerti, proslave, va-

je...) do delavcev Steklarne Hrastnik in delavcev TKI zaradi sistema financiranja nosita tudi obveznosti v tem smislu, da so iz denarja, ki jim ga namenimo, pokriti stroški njunega sodelovanja na pogrebnih svečanostih članov kolektiva ter v določenih primerih do njihovih svojcev.

To obveznost izpolnjujejo za domače in okoliške kraje; torej Hrastnik oz. Dol, Trbovlje, Zagorje, Rimske Toplice, Zidani most in Radeče. Za kraje zunaj teh relacij pa se zaradi velikih prevoznih stroškov dogovarjajo posamično ali pa nesodelovanje nadomestijo z denarnimi sredstvi.

Ker včasih prihaja do neljubih zapletov, pa tudi po tej poti naj ne bo odveč njihovo opozorilo oz. prošnja svojcem umrlega, da čas pogrebnih svečanosti sporočijo vsaj en dan prej v kadrovsko službo Steklarne. V primerih pa, ko je obvestilo prispelo pravočasno, pa iz objektivnih razlogov sodelovanje godbe in pevskega zbora na pogrebnih svečanostih ni možno, pa oboji svoje nesodelovanje nadomestijo z denarnim prispevkom.

Mili Kobal

Obnovljen vrtec na Rudniku

Konec oktobra je bila uresničena še ena naloga iz programa hrastniškega četrtga samopriskevka – adaptacija vrtca na Rudniku. Pridobili so 140 m² novih uporabnih površin, nekatere prostore pa ustrezno obnovili oz. uredili, saj so bili močno dotrajani. Čeprav je zaradi naraščajočih stroškov v času obnavljanja prostorov zmanjkalo denarja za njihovo opremo, so adaptirani protori ogromno pridobitev za otroke in vzgojitelje oz. njihovo delo.

Ob otvoritvi je ravnateljica Ivica Kovač izrekla iskreno zahvalo vsem pri adaptaciji sodelujočim ter jim izročila spominska darila, katerih ustvarjalci so bili otroci in v vrtcu zaposleni delavci. Zahvalila se je tudi občanom Hrastnika, ker so s samopriskevkom omogočili adaptacijo. Z ljubkim programom najmlajših pa smo na proslavi vsi občutili iskreno zahvalo tudi od najmlajših.

Mili Kobal

Nadomestila OD invalidov spet po starem

V prejšnji številki Steklarja smo objavili vest, da se na osnovi spremembe zveznega zakona o temeljnih pravicah iz invalidskega in pokojninskega zavarovanja (z 8. 8. 1990) nadomestilo osebnega dohodka invalidom II. kategorije, pri katerih je invalidnost nastala izven dela, zmanjšuje za 15 %. Danes informacijo popravljamo v tem smislu,

da to določilo ne velja več, kajti s sprejetjem ustavnega zakona v republiški skupščini so v Sloveniji prenehala veljati tudi posamezna določila

zveznega pokojninskega zakona. Tako ne velja več 85-odstotno obračunavanje, pač pa 100-odstotno, v skladu s Slovenskim zakonom.

Novo v knjižnici

Simmel, J. M.: TODA S KLOVNI SO PRIŠLE SOLZE

Johannes Mario Simmel nas vedno preseneti s kakšno novo temo. Tako je tudi z njegovim novim romanom »Toda s klovni so prišle solze«, ki sega na občutljivo področje sodobne znanosti – genetično tehnologijo. Mednarodna raziskovalna skupina v Hamburgu išče sredstvo oziroma zdravilo proti raku na dojki, toda stro-

kovnjaki za genetično tehnologijo napravijo napako – ustvarijo nevaren virus. Ljudje, ki se z njim okužijo, postanejo pohlevni, sprejemljivi za vse, počno kar kdo hoče... Strahoten in nehoten izum je kajpak zanimiv za obe supersili, saj bi tisti, ki ta virus poseduje, lahko zavladal svetu. Ta virus je »večno orožje«, ki lahko nasprotnika brez velikega hrupa spravi na kolena. Začne se velika vojna tajnih služb, ki se hočejo polastiti virusa. Vojna postane kruta še zlasti potem, ko eden od strokovnjakov odkrije tudi

cepivo proti učinkom tega virusa.

To je ozadje napetega romana, ki ga je Simmel napisal v slogu velike vo-hunske zgodbe, vendar s povsem novim predznakom in z vsebino, ki sili v mrakobna razmišljanja.

Glavna junaka romana sta slavna nemška reporterka Norma Desmond in poljski znanstvenik Jan Barski. Norma je s sinom sedela v cirkusu, kjer sta dva klovna začela s brzostrelkama nenadno streljati v gledalce in ubila znanega strokovnjaka za genetiko Gellhorna z vso njegovo družino. Toda žrtev je še več in med njimi tudi Normin sin. Po njegovi smrti ima Norma samo še eno željo: odkriti mora, kaj je bil povod za to morijo. Zakaj se je vse to zgodilo? Sled jo vodi v Gellhornov inštitut, kjer skupina znanstvenikov hodi po tveganih poteh.

Roman opisuje usode ljudi, napletenih v ta neusmiljeni boj za virus, predvsem pa željo Norme, da bi zadevo razjasnila. Pomaga ji Barski, vpleten je tudi nemški zvezni kriminalistični urad s simpatičnim višjim kriminalističnim svetnikom Sondersom. Prikupno vlogo igra v romanu reporterkin stari prijatelj, nekdanji ugledni minister Westen. Bralec sledi temu boju proti brezobzirnemu zlorabljanju znanosti v interesu mogočnikov tega sveta in se nehote začne spraševati: ali bodo nova razmerja v odnosu med velikimi in prsenetljivimi političnimi procesi v svetu in posebej v Evropi morda le zmanjšali nevarnost novega spopada?

Ludlum, Robert: DVOJČKA TEKMECA

Ameriški pisatelj Robert Ludlum je prava podoba »uspešnega avtorja«, njegova dela so vabljiva za založnike, priljubljena med bralci, prevedena v številne jezike, natisnjena v visokih

nakladah. Pa ne brez razloga. Njegovi romani, ki jih poznamo tudi Slovenci, imajo vse prvine privlačnega branja: napeto zgodbo, dovolj zapleteno, da »vleče«, razgiban slog, razviden odnos med dobrim in zlom in ne nazadnje tudi plastičen oris glavnih junakov. Vse te značilnosti najdemo tudi v romanu »Dvojčka tekmece«. Začenja se seveda s skrivnostjo, ki mnoge vznemirja in terja številna življenja, se šele po dobrih tridesetih letih razplete. V trezorju grškega samostana v Konstantini so namreč skriti dokumenti, ki segajo dva tisoč let v zgodovino in so tako strašni, da bi lahko razdelili krščanski svet. Tik pred drugo svetovno vojno jih hočejo menihi spraviti na varno. Pri tem jim pomaga italijanski industrijalec Savarone Fontini-Cristi, utelešena poštenost, ki predstavlja mogočno silo ljudi, ki si prizadevajo misliti po svoje. On je tisti, ki mu menihi zaupajo trezor. Čeprav se vse dogaja zelo skrivnostno, sledi niso do kraja zbrisane. Vmes posežejo najrazličnejši verski in državni interesi, ki se hočejo z najbolj drastičnimi sredstvi dokopati do dokumentov in posledno s tem tudi do moči in oblasti. Prav ta skrajna sredstva so tudi kriva, da se podatki o tem, kje je skrit trezor, izgubijo, Victor Fontini-Cristi, sin industrijaleca, pa zaradi tragične smrti očeta pozna samo delček vsega.

Povojni čas potisne za nekaj časa v pozabo skrivnost trezorja, toda tisti, ki so povezani z njo, želijo končno razvozlati skrivnost, ki je terjala toliko življenj. Victor Fontini-Cristi se po vojni izseli v Ameriko. S pomočjo ne povsem povezanih drobcev zgodbe o prevozu trezorja, ki jih je zbral v dolgih letih, zaupa skrivnost svojima sinovoma – dvojčkoma. Ker dvojčka vsak po svoje dojemata življenje in moč, ki naj bi jo vsebovali dokumenti, pride med njima do neizprosnega boja...

Mladi pišejo

Teden boja proti kajenju

Mnogi ljudje se zatekajo h kajenju. Mladolentniki zlasti želijo, da bi bili videti odrasli, ali pa se bahajo. Ljudje srednjih let kadijo največ v službi in po kosilu. Oklepajo se cigaret, kakor da so odvisni le od njih in mnogo je takšnih, ki so že popolnoma zasvojeni. Nikotin je strup, ki draži živčevje. Veliko ljudi vzame v roke cigareto rekoč: »Živčen sem.« Trdijo, da jih vdih cigaretnega dima pomirja, a dobro vedo, da le še draži živčevje. Starejši v večini končno le spoznavajo, da nikotin škoduje zdravju. Mnogi zbolijo na pljučih, dobijo krvnega raka in srčni infarkt. Vsako leto imamo dan nekadilcev in takrat je tudi po TV veliko oddaj, ki prikazujejo zasvojenost z nikotinom in dajejo napotke za prenehanje kajenja. Te oddaje so vsebinsko zelo bogate, a žal dandanes marsikateri kadilec noče slišati nič o tem! Še se bomo borili proti kajenju in upam, da bo nekoč napočil dan, ko se bomo vsi spametovali.

Mirjam Čepin, 7. c

Moj prvi poskus kajenja

Bila sem stara štiri leta, ko sem prvič poskusila cigareto. Mama je hitela v službo in pozabila cigareto v pepelniku. Zelo me je zanimalo, kaj je mami pri kajenju tako všeč. Vzela sem cigareto v roko in močno potegnila dim vase. Kašljala sem in čuden sokus sem imela v ustih. Prišel je oče. Iz mojih ust se je še kadilo. Oče mi je rekel, da je zelo škodljivo kaditi, ker lahko dobim raka. Tisti dan sem se zelo čudno počutila, bolela me je glava in zelo mi je bilo slabo.

Natalija Lukjanović, 7. c

Moja prva cigareta

Bilo mi je deset let, ko sem prvič poskusila cigareto. Doma seveda ni bilo nikogar.

Nenadoma mi je prišlo na misel, kako je, če kadiš. Na mizi je bila škatljica s cigaretami in vžigalnik. Vzela sem cigareto in jo prižgala. Ko sem potegnila prvi dim, sem začela takoj kašljati. Hitro sem ugasnila cigareto in odprla vrata, da ne bi smrdelo po tobaku in da ne bi mati pomislila, da sem kadila. Takrat sem se odločila, da nikoli več

ne bom prižgala cigarete. Ko je mati prišla domov, je videla, da je v pepelniku še skoraj cela cigareta. Takoj me je poklicala in vprašala, če sem mogoče kadila, a sem kar molčala. Nato pa je mati rekla, naj nikoli ne kadim, ker je tobak zelo škodljiv. Jaz pa sem ji zatrdila, da sem se že odločila, da nikoli več ne bom prižgala cigarete.

Vojka Brečko, 7. c

Nikoli ne bom kadila

Svojo prvo cigareto sem poskusila pri sosedu Mihi. Takrat mi je bilo šest let, a se tega še zelo dobro spominjam. Tisto poletje smo šli zelo pozno na morje, zato sem bila večkrat pri sosedih. Ko sem nekega dne prišla k njim, so bili ravno za hišo na travniku. Ko sem na mizi videla vžigalnik, sem se z njim pričela igrati. Miha me je vprašal, če bi mu prižgala cigareto. To sem z veseljem storila. Čez nekaj časa je rekel, da bi enkrat potegnili. Rekla sem, da ne. On pa mi je še vedno prigovarjal. Po dolgem času sem le privolila. Prijela sem cigareto in potegnili. Takoj sem začela kašljati in postalo mi je slabo. Tekla sem domov in mami po-

vedala, kaj sem naredila, mami pa je rekla, da se mi je zmešalo. Od takrat cigaret ne prenesem več. Odločila sem se, da nikoli v življenju ne bom kadila.

Alenka Lipec, 7. c

Požar v Steklarni Hrastnik

Vsak dan mami prihaja točno domov iz službe. 22. avgusta pa sva jo z atijem zamenjala čakala in kar naenkrat naju je že začelo skrbeti, da je nekaj narobe. In bilo je res, kmalu sva zvedela, da gori Steklarna. Čeprav nisva vedela, kaj v resnici gori, je vendar v naju ključevalo tisto najbolj strašno. Kaj če se je mami kaj zgodilo? Hitro sva se oblekla in odhitela na kraj požara. Še bolj sva se ustrašila, ko sva videla skoraj celo tovarno v velikem ognju, mamice pa kljub veliki gneči in zmedeni nisva našla. Ko smo se po eni uri iskanja končno našli, veselje še ni bilo popolno. Videla sem atijo in mamico, kako sta v solzah in s skrbjo opazovala velik plamen, v mislih pa sta se gotovo spraševala: »Zakaj, kdo je naredil to?«

Dolores Doberšek, 5. a

Zahvala

Ob pretresljivi in nenadomestljivi izgubi naših dragih

BARBIKE, MARJANCE in TUGOTA

se iz vsega srca zahvaljujemo vsem, ki ste trpeli z nami. Hvala sosedom Podkraja, še posebej stanovalcem hiše št. 91 in Loga 28/c za prelep cvetje, vsem številnim prijateljem in znancem za vse besede tolažbe, da ste jih pospremili na prerani poslednji poti v tako polnem številu. Hvala Franciju Kovaču za vso skrb in pomoč. Hvala kolektivu osnovne šole heroja Rajka, glasbene šole, vsem Barbikinim tovarišicam, 3. a razredu, kolektivu skupščine občine Hrastnik, sodelavcem in sindikatu Steklarne Hrastnik in Iskre Polprevodniki Trbovlje, da ste nam stali ob strani. Hvala ravnateljici Bredi Vidmar in predsedniku skupščine občine Hrastnik Leopoldu Grošlju za ganljive besede ob slovesu, ter moškemu pevskemu zboru in godbi Svobode II za ganljivo poslednje slovo. Oprostite nam vsi, ki vas ne omenjamo po imenu. Toliko

žalosti se je zgrnilo nad nas, toliko vas je bilo, ki ste jo in jo delite z nami. Hvala.

Neutolažljivi v globoki žalosti: Mari in Gvido Kosm, Jasna, Biserka in Darino Rižner, Jerica in Ferdinand Rižner in družina Godec

Barbari v spomin

Zakaj je zla usoda vzela te nam, Barbara? Nismo hoteli verjeti, da je deklica devetih let morala umreti.

Korak je zastal, smeh je zamrl. Bilo nam je tako, kot bi se pekel odprl.

Ne bo več tako kot je bilo, ko bili smo skupaj vsi. A kadarkoli in kjerkoli bomo mi,

boš v naših srcih z nami Barbi ti, ker radi smo te imeli vsi.

Prijateljice, prijatelji, mamice, očki, babice in dedki iz Podkraja

Zanimalo vas bo

Oktober 1990

V oktobru nas je bilo zaposlenih 1370 delavcev od tega 717 moških in 653 žensk. Na novo nismo zaposlili nobenega delavca, odšlo pa jih je devet.

Odšli so:

Alojz Klenovšek – pomočnik strojnika IS – upokojen, Karl Plazar – ročni pihalet RDBO – upokojen, Simona Čančar – kontrolorka – sporazumno, Gregor Gerhard – skladiščni delavec v kartonaži – določen čas, Rudolf Sovre – vzdrževalec akumulatorjev – invalidsko upokojen, Poldo Hlastan – vodja nakladalne skupine – invalidsko

upokojena, Matjaž Gričar – električar – sporazumno, Vanda Krejan – kontrolorka – predčasno upokojena.

Poročili so se:

Jasmina Dulič in Omer Bečirevič, Fikreta Halilović in Smajić Safet, Gordana Filipović in Juro Stjepić.

Prirastek v družini:

Peter Kramžar hčerko Barbaro.

KADROVSKA SLUŽBA

Vabilo

Moje, tvoje, naše gledališče

Spet se bodo odgrnile zavese našega malega odra. Spet bomo preživeli nekaj prijetnih ur z umetniki slovenskih gledališč in z še kar nepogrešljivo igro hrvaških igralcev Teatra v gosteh. Mnogi veliki pisci so imeli poseben odnos do gledališča. Še vedno imajo svojo ceno Schillerjeve misli »Sodobnost odra se začne tam, kjer področje svetih družbenih zakonov jenja.« Moliere je zapisal: »Nobena graja ne zadene ljudi tako močno kot zasmejevanje njihovih napak na odru.« Ne moremo mimo Bernarda Shawa:

»Jezi me, če vidim ljudi zadovoljne, ko bi vendar morali biti nezadovoljni in vztrajam pri tem, da jih silim – misliti.«

V sezoni 1990/91 smo se odločili za naslednja dela:

- J. MILČINSKI: BUTALCI (Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana)
- P. COLLEY: VRAČAM SE PRED POLNOČJO (Teatar u gostima Zagreb)
- J. J. BRICAINE: LAŽNIVKA (Mestno gledališče ljubljansko)
- S. MAKAROVIC: KABARET (Slovensko ljudsko gledališče Celje)
- MACHIAVELLI: MANDRAGOLA (Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica)

Cena za 4 predstave – (1 predstava »na račun« lanske abonmajske sezone) 300,00 din; za upokojece, dijake in študente: 200,00 din (znesek lahko poravnate v dveh enakih obrokih)

VPISOVANJE ABONJAJA od 24. oktobra do 15. novembra 1990
v pisarni Delavskega doma Hrastnik, Log 2, telefon: 41-731:

**ponedeljek, torek, četrtek, petek od 8. do 12. ure
sreda od 12. do 16. ure.**

Gledališče je kot zrcalo. Trpimo z liki, ki vam jih predstavljajo igralci, smeje se se njihovim napakam. V resnici pa smo taki mi sami. Saj gledališče ni nič drugega kot podoba mojega, tvojega, slehernega življenja.

Zahvale

Sodelavkam in sodelavcem brusilnice se iskreno zahvaljujem za darila in izkazano pozornost ob mojem odhodu v pokoj.

Posebno zahvalo izrekam vsem, ki delajo v grupi razno, še zlasti pa Alenki Jazbinšek in Đokotu Pokrajac. Obenem pa vam želim veliko zdravja in osebne sreče, vsem članom kolektiva pa želim veliko delovnih uspehov.

Majda Majcen

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem izmene Lipar-Novak-Nešković za prelepa darila, ki me bodo vedno spominjala na vas. Obenem pa vam želim veliko uspeha in osebne sreče pri nadaljnjem delu.

Fani Marinko

Vsem skupaj in vsakomur posebej bi se rad zahvalil za prijazne besede, ki ste mi jih izrekli ob mojem odhodu v pokoj, in za darila, ki ste mi jih podarili v spomin na 35 let pripadnosti Steklarni Hrastnik. Ker bi verjetno koga izpustil, mi dovolite, da se vam javno zahvalim v našem glasilu. Vaša pozornost je ublažila bolečino ob »selitvi« med upokojece, slovo od Steklarne pa mi bo ostalo v najlepšem spominu. Še enkrat najlepša hvala! Želim vam veliko delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva. Celotnemu kolektivu pa želim, da bi čimprej odpravil posledice požara in se še naprej potrjeval kot dober in uspešen kolektiv ter zanesljiv poslovni partner.

Drago Kopušar

● ● ●

Dolga in včasih tudi težka je bila pot do upokojitve. Na leta, preživeta z vami, dragi sodelavci in sodelavke, me

veže veliko lepih spominov. Iskreno se vam zahvaljujem vsem vam, ter kontrolorkam na izmeni Bičanič, da ste mi izkazali toliko pozornosti in polepšali moj zadnji delovni dan. Vsem skupaj želim, da bi bilo vaše delo še bolj uspešno, v osebni življenju pa vam želim obilo zdravja in osebne sreče. Iskrena hvala.

Karli Plazar

● ● ●

Sodelavkam in sodelavcem v brusilnici, še zlasti pa skupini razno, iskrena hvala za izkazano pozornost in darila, ki ste mi jih poklonili ob odhodu v pokoj.

Želim vam, da bi bilo vaše bodoče delo v tovarni kar se da uspešno, v zasebnem življenju pa vsem želim veliko zdravja in sreče.

Vilma Sedevič

Nagradna križanka

11	PREBIVAL- KA SEVERO VZHOodne SLOVENIJE	KVALI- TETA	IZDELOVALEC OSTROG	KONEC POLOTOKA	DVORSKI PLEMIČ	NEKDANJI PREBIVALEC APENINSKEGA POLOTOKA	PRAVNIK	RIMSKO PODZEMLJE	RT BLIZU VALENCIE	DVAKRAT DA, KDOR HITRO DA	MESTO NA JAPONSKEM	KRAJ PRI RIZANI (CESTNE RIDE)	ARABSKI KNEZ	GERMAN- SKE CRKE	KAREL ZELENKO	MESTO V ŠPANJI	11	DVOJNIK, IGRALEC NEVARNIH VLOG	NASELJE V DRAVSKI DOLINI
OSMO ZNAMENJE ZODIAKA										ŽENSKI OTROK STARŠEV							KEMAL MONTENO		
TIPKE NA KLAVIRJU										STAROPER- ZILJSKO BO- ZANSTVO							ZLATO	ZBIRANJE PODATKOV O NEČEM	
SLIKA GOLEGA TELESA				IME PO- PEVKARJA DANČUA						MESTO V NOTRANJJI DALMACIJI				ORGANSKO VEČANJE					
STAROSLO- VANSKA CRKA				TEŽNJE PO MASČE- VANJU ZA (VOJAŠKI) PORAZ	LITIJ	ITALJANSKI PEŠNIK (PIETRO)		POVRŠINA	DRŽAVA V AFRIKI						KANADSKI PEVEC (PAUL)				
MESTO NA PORTU- GALSKEM													SESTAVIL: KARLI DREMEL	SODOBNI PLES	MALAJSKO BODALO	KARLOVAC			NAPLAČILO, AVANS
REŽISER VADIM													KUHINJSKA POSODA						
PISATELJ MEŠKO (FRANC...)													OGNJEVIŠ- KO ŽEKNO						
REKA V KOLUMBIJI																			
11	PROBKO- VINA	LOVSKI OKOLIS	PRITLIKAVCI V NEMŠKI LITERATURI										„DELOVA“ MESEČNA EDICIJA	SARAJEVO			DUŠE UMR- LIH PRI STARIH RIMLJANIH	BORIŠČE V CIRKUSU	PLANTAŽA
CVETNI ORGAN								PERNATA ŽIVAL	AMERIŠKI TENISAC AGASSI						ZDRAVILNA TRAVNIŠKA RASTLINA				
ČLAN LEGIJE								PERNATA ŽIVAL							TEŽA EMBALAŽE				
IMPORT						SULTANOV URADNI RAZGLAS					FILMSKA IGRALKA KRAVANJA				ŠPANSKO ŽENSKO IME				
MESTO V TURČIJI						IZRAELSKI POLITIK SAMIR					NASELJE SEVERNO OD MARIBORA				ELKE SOMMER				
SKLADA- TELJ HA- ČATURJAN						CHATEAU- BRIANDOV ROMAN					ITALIJAN- SKI POLI- TIK IZ 49. ST. (FRANCESCO)					ALAIN DELON			

Iz zbirke šal

Združeno nedelo

»Zakaj so te vrgli iz službe?« »Zaradi šefove zavisti.« »Kako je to mogoče?« »Seveda je mogoče: hodil sem po oddelku sem in tja, z rokami na hrbtu, pa so vsi mislili, da sem jaz šef, ne on...«

Šef pravi uslužbencu: »Trdili ste, da delate za dva!« »Saj delam: zase in za ženo.«

* * *

Kaj je z vami? Počasi delate, počasi mislite, počasi dojemate ... Ali sploh lahko kaj hitro naredite?« se jezi vodja na delavca, ta pa mu odgovori: »Ja, hitro se utrudim.«

* * *

Od kdaj delaš v tem podjetju?« »Od takrat, ko so mi rekli, da me bodo odpustili iz službe, če ne bom delal.«

* * *

»Ali se ti zdi prav, da delijo plačo le enkrat na mesec?« »vpraša Janez sodelavca. »Kje pa! Saj delamo včasih tudi po desetkrat na mesec!«

Včeraj so vas videli, da ste bili med službenim časom pri frizerju? »Zakaj pa ne? Saj mi tudi lasje rastejo med službenim časom!«

* * *

»Tovariš direktor, moja plača ni v praviem sorazmerju z mojimi sposobnostmi!« »To mi je popolnoma jasno, vendar vas ne moremo pustiti umreti od lakote.«

* * *

»Z osebnim dohodkom sem zelo nezadovoljen. Obredel sem že vse samoupravne poti, a brez uspeha. Kaj naj še naredim?«

»Poskusi še s prekinitvijo dela.« »Sem že, pa ni nihče opazil.«

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

1. nagrada 120 din
2. nagrada 100 din
3. do 7. nagrada 80 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo STEKLARJA, 61430 HRASTNIK, Cesta 1. maja 14 do 3. 12. 1990.

Rešitev prejšnje križanke:

VODORAVNO: škoda, Soss, tamar, žrtve, otre, idila, Maidstone, Barac, APA, Arn, Ilka, Romana, Lom, Ruanda, Kersnik, Ažbe, Arrabal, rarog, oro, kupec, dom, mraznica, saga, oribi, lonesco, zlodej, Kranj, ataman, loboda, lov, Anet, tovor, apaš, pike, era, Azori, paladij, nonij, Dijon, aralijska, areka, odeja.

(K. D.)

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko št. 9–10/1990 smo prejeli 30 rešitev. Žreb je namestil nagrade naslednjim:

1. nagrada 120 din: Majda Vozlič, upok.

2. nagrada 100 din: Irma Kirn, upok. pet nagrad po 80 din: Marjan Mikič, Franc Seničar, Milan Crnkovič, upok., Johan Ranzinger, upok., Dean Žagar

STEKLARNA
steklar

Odbor za obveščanje: Marjanca Polzelnik - predsednica, člani: Milan Crnkovič, Janez Ciglar, Jože Drugovč, Jože Godicelj II. in Albert Kapelar.
Uredniški odbor: Mili Kobal - glavna in odgovorna urednica, člani: Zdenka Fabjan, Majda Krošlin, Alojz Marcen, Ervin Predovnik in Franc Vidovič.
Fotografije Branko Klančar.
Grafična priprava in tisk v nakladi 2200 izvodov tiskarna Formatisk. Naslov uredništva: Steklar, Hrastnik, Cesta 1. maja 14, telefon 0601/41-622, int. 110. Po sklepu republiškega komiteja za informiranje je glasilo oproščeno davka od prometa proizvodov.